

TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)

Uluslararası Hakemli Dergi Yıl: 2025/Bahar, Sayı: 8

ISSN 2792-0879

Araştırma Makalesi

Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yeni İstanbul B1 ve B2 Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi *

Ayşegül ARSLAN**

Öz

Bu araştırmanın amacı, Yeni İstanbul B1 ve B2 seviyelerindeki Türkçe öğretim kitaplarının konuşma etkinliklerini dil öğretiminde beceri alanı açısından detaylı bir şekilde incelemektir. Bu amaç doğrultusunda konuşma etkinliklerinin türsel dağılımı, konuşma alanına ayrılan yerin diğer becerilere oranı ve kitapların ADOÇEP üretimsel ve etkileşimli konuşma becerisiyle uyumu betimsel analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma Yeni İstanbul B1 ve B2 seviyelerinde yer alan kitapların konuşma etkinlikleri ve beceri alanları açısından etkinliği ile uyumunu derinlemesine incelemektedir. Bulgular, kitaplarda konuşma becerisinin genel olarak dengeli bir şekilde işlendiğini ancak eleştirel düşünmeyi teşvik eden etkinliklerin yeterli düzeyde yer almadığını göstermektedir. Özellikle üretimsel konuşma becerilerine yönelik etkinliklerin sayısının etkileşimli konuşmaya göre daha az olduğu gözlemlenmiştir. Çalışma yabancılar Türkçe öğretimi alanındaki eğitim materyallerinin konuşma becerisi çerçevesinde daha etkili kullanılabilmesi için öneriler sunmaktadır. Araştırma dil öğretiminde karşılaşılan önemli sorunlara ışık tutarak öğretmenlerin daha etkili ve hedef odaklı öğretim stratejileri geliştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Bu analiz dil öğrenme sürecinde konuşma becerisinin geliştirilmesinin önemini vurgularken aynı zamanda öğretim materyallerinin bu amaca hizmet etme düzeyini de ortaya koyacaktır.

Anahtar Kelimeler

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı, etkileşimli etkinlik türleri, üretimsel konuşma

Türkçenin yabancılar öğretimi, Türkiye'nin küresel ölçekte artan etkileşimleri nedeniyle giderek daha fazla önem kazanan bir alan hâline gelmiştir. Uluslararası ilişkiler, turizm, ekonomi ve kültürel etkileşimler gibi farklı dinamikler bu sürecin yalnızca dil öğretimiyle sınırlı kalmayıp çok yönlü bir bağlamda ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Yabancılar Türkçe öğretimi süreci, yabancıların günlük hayatta daha rahat iletişim kurmalarını, akademik ve meslekî alanlarda kendilerini geliştirmelerini sağlarken aynı zamanda Türk kültürünü ve toplumsal değerlerini daha yakından tanımalarına da olanak tanımaktadır. Bu süreç, yalnızca bireysel kazanımlarla sınırlı kalmayıp kültürlerarası diyalogun güçlenmesine ve Türkiye'nin uluslararası alandaki tanınırlığının artmasına da katkı sunmaktadır.

* Geliş tarihi: 02.03.2025

Kabul Tarihi: 25.03.2025

Atıf: Arslan, A. (2025). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Yeni İstanbul B1 ve B2 Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin Değerlendirilmesi. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 8: 29-58.

Bu çalışma yazarın "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Yeni İstanbul B1 ve B2 Ders Kitaplarındaki Konuşma Etkinliklerinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Öğr. Gör., Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, SAKARYA/TÜRKİYE, E-posta: aysegularslan9911@gmail.com ORCID: 0009-0004-7823-8331

Dolayısıyla yabancılar Türkçe öğretimi hem bireysel hem de toplumsal düzeyde önemli sonuçlar doğuran stratejik bir alan olarak değerlendirilmelidir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi hem yurt içindeki hem de yurt dışındaki farklı kurumlar tarafından devamlılık gösteren bir faaliyet olmuştur. Bu süreç, pek çok faktöre bağlı olarak farklı şekillerde sürdürülmektedir. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'nin çeşitli devlet kurumları ve eğitim kuruluşlarının uluslararası platformda etkin bir şekilde yürüttüğü eğitim politikaları Türkçe öğretiminde önemli bir yer tutmuştur. Türkiye Cumhuriyeti'nin Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Yükseköğretim Kurulu (YÖK) gibi birçok kurum, ülke dışındaki Türkçe eğitiminin yayılması için önemli çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca üniversiteler de bu alandaki faaliyetlere katkı sağlamaktadır. Tüm bu adımlar, Türkiye'yi üniversite eğitimi almak isteyen yabancı öğrenciler için tercih edilen ülkeler arasına dâhil etmiş ve bu durum, Yabancılar Türkçe öğretiminin sistemli bir şekilde planlanması ve uygulanmasını kaçınılmaz kılmıştır. Günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yalnızca dil bilincini artırmakla kalmamakta aynı zamanda Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki kültürel ve diplomatik ilişkilerin güçlenmesini sağlamaktadır. Bu bakımdan Türkçe öğretimi, eğitim politikalarının önemli bir parçası olmuş ve dünya çapında daha fazla insanın Türkçe öğrenme isteği ortaya çıkmıştır. Türkçe öğretiminin yaygınlaşması hem akademik başarıyı hem de kültürel anlayışı derinleştiren önemli bir etkidir. Bu süreç, sadece Türkçenin yaygınlaştırılması ile kalmayıp Türk kültürünün de uluslararası alanda tanıtılmasına katkı sağlamaktadır.

Dilin kültürün en önemli unsurlarından biri olduğu gerçeğinden hareketle Avrupa Konseyi dil politikalarına özel bir önem vermiştir. Bu doğrultuda 2001 yılı "Avrupa Diller Yılı" olarak ilan edilmiş ve üye ülkeler arasında çok dillilik ile çok kültürlülüğün yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Konseyin eğitim alanındaki çalışmaları kapsamında oluşturulan Modern Diller Bölümü, Avrupa'daki yabancı dil öğretim süreçlerini standartlaştırmaya yönelik önemli bir adım atmıştır. Bu doğrultuda geliştirilen Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (ADOÇEP), dil öğretiminde ortak bir programın oluşturulmasını, ölçme ve değerlendirme kriterlerinin belirlenmesini ve Avrupa genelinde yabancı dil eğitiminin belli standartlara oturtulmasını amaçlamaktadır. ADOÇEP, yabancı dil öğrenen bireylerin dil yeterliliklerini sistematik bir şekilde değerlendirmeye imkân tanırken aynı zamanda üye ülkeler arasında ortak bir anlayış geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi faaliyetleri bu program rehberliğinde sürdürülmektedir.

Yabancılar Türkçe öğretimi, dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma-anlama ve yazma üzerine yapılandırılmış bir süreçtir. Bu beceriler, dil bilgisiyle desteklenerek sistemli bir şekilde öğretilmekte ve bireyin iletişim kurma yetisini geliştirmesi hedeflenmektedir. Dil öğrenme sürecinde bu beceriler birbiriyle etkileşim hâlinde olup birbirini tamamlayarak bireyin dili etkin bir şekilde kullanmasını sağlamaktadır. Dinleme becerisi, anlama ve doğru tepkiler verme sürecinin temelini

oluştururken okuma becerisi bireyin kelime dağarcığını genişletmesine ve yazılı metinleri anlamlandırmasına yardımcı olmaktadır. Yazma becerisi ise dilin kurallarına uygun şekilde düşüncelerin ifade edilmesini öğretirken konuşma becerisi doğrudan iletişim kurmayı sağlayan en önemli unsurdur. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma eğitimi, öğrencilerin dili aktif bir şekilde kullanmasını sağlamak ve günlük hayatta kendilerini doğru ve akıcı bir biçimde ifade etmelerine yardımcı olmak açısından büyük öneme sahiptir. Bu nedenle makalede konuşma becerisi üzerine yoğunlaşmıştır.

1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi

Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisi, dili etkili bir şekilde kullanabilme yetisini geliştirmek için dikkate değer bir öneme sahiptir. Öğrencilerin konuşma becerilerini kazanması, dilin bağlamsal ve pragmatik öğelerini anlamalarına yardımcı olmaktadır. Konuşma, dilin en temel işlevlerinden biri olup farklı biçimlerde gerçekleşebilir. Bireyler iletişim kurmak, düşüncelerini dile getirmek, duygularını paylaşmak ve bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla konuşmayı günlük yaşamlarında sıkça kullanırlar. Konuşma, farklı disiplinler tarafından çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Altunkaya (2017, s. 78) konuşmayı kapsamlı bir bakış açısıyla ele alarak duyguların ve düşüncelerin ses organları yardımıyla, dil kurallarına uygun biçimde kelime ve cümleler oluşturularak ifade edildiği zihinsel, psikolojik, fizyolojik ve sosyal bir süreç olarak tanımlamaktadır. Bu yaklaşım, konuşmanın yalnızca dilbilgisel bir beceri olmadığını, aynı zamanda bilişsel ve sosyal boyutlar içerdiğini göstermektedir. Güneş (2014, s. 134) konuşma sürecinin zihinsel yönüne dikkat çekerek bireyin kavram geliştirme, düşüncelerini düzenleme ve bütünleştirme aşamalarını içerdiğini belirtir. Konuşma sırasında birey, anlam oluşturma, uygun kelimeleri seçme, cümleleri dilbilgisi kurallarına uygun biçimde oluşturma ve iletişimde akıcılığı sağlama gibi çeşitli bilişsel süreçleri yönetir. Konuşma, çeşitli yönleriyle ele alındığında farklı özelliklere sahip bir beceri olarak karşımıza çıkar. Demirel (2014, s. 45) konuşmanın dört temel boyutunu ele alarak bu sürecin çok yönlü yapısını vurgulamaktadır. Konuşma, yalnızca bireyin dil becerisiyle sınırlı kalmayıp, sesin tonu, vurgu, jest ve mimikler gibi sözsüz iletişim öğeleriyle de desteklenir. Bu nedenle etkili bir konuşma becerisi hem dilsel yeterlilik hem de iletişim stratejilerini etkili bir şekilde kullanmayı gerektirmektedir.

Fiziksel boyutta konuşma, ses dalgalarının havada yayılmasıyla gerçekleşen ve işitme duyusu aracılığıyla algılanan bir fenomendir. Fizyolojik boyutta, beyin, sinir sistemi, akciğerler, ses telleri, dil, damak, dudaklar ve dişler gibi organların uyumlu çalışmasıyla ses üretimi sağlanır. Psikolojik boyutta, bireyler genellikle kendi deneyimlerine dayanarak belirli kavramlar hakkında düşünür ve konuşmalarını bu doğrultuda şekillendirir. Sosyal boyutta ise konuşma, bireyler arası etkileşimin temel unsuru olarak toplum içinde anlam kazanır ve iletişim kurmanın en yaygın yollarından biri olarak kabul edilir. Tüm bu boyutlar bir araya geldiğinde konuşma yalnızca bir dil becerisi olmaktan çıkıp bireyin kendini ifade etmesini ve toplumsal hayata aktif şekilde katılmasını sağlayan çok yönlü bir süreç hâline gelmektedir.

Yabancı dil öğretiminin temel amacı, ana dil eğitime benzer bir süreç izleyerek öğrencilerin dört temel dil becerisini edinmelerini sağlamaktır. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerinin etkili bir şekilde kazandırılması, dil öğreniminin kalıcılığı açısından büyük bir önem taşımaktadır (Maden ve Durmaz, 2022, s. 173). Dil becerilerinin dengeli bir şekilde geliştirilmesi, öğrencilerin dili sadece akademik çerçevede değil, günlük yaşamlarında da etkin biçimde kullanmalarına yardımcı olmaktadır. Ur (1996, s. 120), yaptığı çalışmada dört temel dil becerisi arasında konuşma becerisinin en değerli olanı olduğunu vurgulamaktadır. Bunun temel nedeni, konuşmanın dili aktif bir şekilde kullanmayı gerektirmesi ve bireyin iletişim kurabilmesi için en kritik beceri olmasıdır. Konuşma becerisi, bireyin öğrendiği dilbilgisel yapıları ve kelime dağarcığını pratikte kullanmasını sağlarken aynı zamanda karşılıklı etkileşimi de destekler. Bir dili gerçekten öğrenmiş olmanın en somut göstergesi, o dilde rahatça konuşabilmek olarak kabul edilir. Bu doğrultuda, yabancı dil öğrenen bireylerin genellikle öncelikli hedefi, etkili bir şekilde konuşabilme yetisini kazanmaktır. Konuşma becerisinin geliştirilmesi, dilin diğer bileşenlerini de destekler; çünkü konuşma sırasında birey, dinleme becerisini kullanarak karşısındaki kişiyi anlamaya çalışır, konuşmasına uygun kelimeleri seçer ve bu süreçte zihinsel bir üretim gerçekleştirir. Konuşma becerisinin geliştirilmesi için yapılandırılmış diyaloglar, tartışmalar, rol yapma etkinlikleri ve etkileşim temelli öğrenme ortamları gibi yöntemlerin kullanılması, öğrencilerin dili doğal bir akıcılıkla öğrenmelerine yardımcı olabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma eğitimi temel bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Bu beceri, öğrencilerin dili aktif bir şekilde kullanarak iletişim yetilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır. Dil öğretim programları, öğrencilerin konuşma becerilerini güçlendirmek amacıyla belirli kazanımları ve hedefleri içermektedir. Etkili bir konuşma eğitimi süreci, öğrencilerin dilbilgisine uygun cümleler kurarak soru sormasını ve sorulara doğru şekilde yanıt vermesini sağlamanın yanı sıra grup veya sınıf içindeki tartışmalara katılmalarını, fikir alışverişinde bulunmalarını ve ulaşılan sonuçları ifade etmelerini amaçlamaktadır. Öte yandan öğrencilerin seviyelerine uygun bir filmi ya da hikâyeyi özetleyerek ana fikrini ortaya koyabilmeleri, okudukları bir kitabın içeriğini anlamlandırarak aktarmaları ve yorum yapabilmeleri beklenir. Bunun yanı sıra bireylerin gözlemlerini, edindikleri bilgileri, deneyimlerini ve dinlediklerini sınıf arkadaşlarıyla paylaşabilmesi, sosyal ve akademik iletişim becerilerini geliştirmeleri açısından önemlidir. Öğrencilerin kendi hayatlarına ve çevrelerine dair konularda duygu ve düşüncelerini seviyelerine uygun bir şekilde ifade edebilmeleri de konuşma becerisinin önemli bir parçasıdır. Bunların yanında, günlük hayatta etkili iletişim kurabilmek adına gerekli konuşma tekniklerini ve yöntemlerini bilinçli bir şekilde kullanabilmek, öğrencilerin dil öğrenim sürecinde edindikleri bilgileri pratiğe dökerek daha kalıcı hâle getirmelerini sağlar. Dolayısıyla konuşma eğitimi yalnızca dilbilgisel doğruluğa değil, aynı zamanda anlam oluşturma, akıcılık ve etkili anlatım gibi unsurlara da odaklanmalıdır (Çörek, 2006, s. 17).

Konuşma, İnal ve Korkmaz (2019, s. 900) tarafından bireyler arasındaki sözlü etkileşim süreci olarak tanımlanan temel bir iletişim biçimi olarak görülmektedir. Konuşma, en az iki kişi arasında gerçekleşen, karşılıklı mesaj alışverişine dayalı dinamik bir süreçtir. Bu sürecin etkili bir şekilde yürütülebilmesi, yalnızca dilbilgisi kurallarına uygun konuşmakla sınırlı değildir; aynı zamanda jestler, mimikler, vurgu, tonlama ve ses kullanımı gibi sözlü olmayan iletişim unsurlarını da içermektedir (Demirel, 2014, s. 172). Bu unsurlar, iletilmek istenen mesajın daha net ve anlaşılır olmasını sağlarken yanlış anlamaları önlemeye de yardımcı olur. Konuşmacılar, duygularını ve düşüncelerini en doğru şekilde karşı tarafa aktarabilmek için ses tonlarını ayarlamalı, kelimeleri doğru telaffuz etmeli ve vurgu gibi konuşma öğelerini etkili bir şekilde kullanmalıdır. Bu nedenle, konuşma becerisi yalnızca dil öğreniminin değil, aynı zamanda iletişim sürecinin en önemli yapı taşlarından biri olarak değerlendirilmelidir. Etkili bir konuşma becerisi geliştiren bireyler, hem akademik hem de günlük yaşamlarında daha başarılı bir iletişim kurabilirler. Harmer (2007), konuşma becerisi kazanımının üç temel yönüne dikkat çeker. İlk olarak, konuşma becerisine odaklanan etkinlikler, öğrencilerin dil kullanımında özgüven kazanmalarına yardımcı olur. İkinci olarak, bu tür etkinlikler, öğrencilerin iletişimsel yeterliliklerini geliştirmelerine katkı sağlar. Üçüncü olarak ise, konuşma odaklı aktiviteler, öğrencileri gerçek hayatta karşılaşabilecekleri iletişim durumlarına hazırlayarak onlara bir tür pratik yapma imkânı sunar. Dil öğrenim sürecinde konuşma becerisinin geliştirilmesi için etkili yöntemler arasında tartışmalar, rol yapma etkinlikleri, münazaralar ve grup çalışmaları gibi uygulamalar yer almaktadır. Bu tür aktiviteler, öğrencilerin dili aktif bir şekilde kullanmalarını sağlayarak hem kelime dağarcıklarını hem de dilbilgisel yapılarını daha etkili bir biçimde öğrenmelerine olanak tanır.

2. Materyal ve Metot

Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan materyaller, dil öğrenme sürecinin etkinliği ve başarısı açısından büyük önem taşımaktadır. Özellikle dört temel dil becerisinin dengeli ve hedef odaklı bir biçimde geliştirilmesini amaçlayan öğretim setleri, bu alandaki öğretim stratejilerinin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de ve yurt dışında yaygın olarak kullanılan “Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Öğretim Seti” alan yazında önemli bir yer tutmaktadır. Söz konusu set, Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni çerçevesinde hazırlanmış olup A1, A2, B1, B2 ve C1 olmak üzere beş farklı dil seviyesini kapsamaktadır. Bu set, her seviyeye özel olarak tasarlanmış ders kitabı, çalışma kitabı ve dinleme ile video içeriklerine ulaşımı sağlayan kare kodları içeren eğitim materyallerinden oluşmaktadır. Öğretim setindeki kitaplar, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (ADOÇEP) tarafından belirlenen dil öğrenme kazanımları doğrultusunda yapılandırılmış olup, her biri altı üniteden meydana gelmektedir. Her ünite, üç ayrı alt konuya ayrılmış şekilde tasarlanmış olup ünite başlarında öğrencilerin kazanması hedeflenen temel beceriler, dil bilgisi kuralları ve kelime grupları ayrıntılı bir şekilde sunulmaktadır.

Bu sistematik yapı, yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen öğrencilerin dört temel beceriyi (dinleme, konuşma, okuma, yazma) dengeli bir şekilde geliştirmelerine yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra interaktif ve görsel materyallerle desteklenen içerik sayesinde öğrencilerin dil öğrenme süreci daha eğlenceli ve etkili hale getirilmektedir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi kapsamında gerçekleştirilmiş olup veri toplama aracı olarak doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2016, s. 189) doküman incelemesi, araştırma konusu olan olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin sistematik bir şekilde analiz edilmesini kapsamaktadır. Bu bağlamda çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanmış olan Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe öğretim seti incelenmiştir. Özellikle B1 ve B2 seviyelerine yönelik ders kitaplarında yer alan konuşma etkinlikleri detaylı olarak analiz edilmiştir. İnceleme sürecinde, kitaplarda kullanılan konuşma etkinliklerinin dili öğrenen bireylerin iletişim becerilerini nasıl desteklediği, dil öğretimindeki işlevselliği ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (ADOÇEP) ile ne ölçüde uyum sağladığı değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, incelenen ders kitaplarında yer alan konuşma etkinliklerinin öğrencilerin sözel ifade becerilerini geliştirme sürecine nasıl katkı sunduğunu belirlemeyi ve bu etkinliklerin etkinlik türleri, içerik yapısı ve uygulama yöntemleri açısından analizini yapmayı kapsamaktadır. Elde edilen bulgular, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çerçevesinde konuşma becerisine yönelik etkinliklerin niteliğini ve işlevselliğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu amaç doğrultusunda konuşma etkinliklerinin türsel dağılımı, konuşma alanına ayrılan yerin diğer becerilere oranı ve kitapların ADOÇEP üretimsel ve etkileşimli konuşma becerileri ile uyumu da betimsel analiz yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, yabancılar Türkçe öğretimi alanında kullanılmakta olan ve Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) doğrultusunda hazırlanmış öğretim materyalleri oluşturmaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın örnekleme olarak Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı serisinin B1 ve B2 seviyelerindeki kitapları seçilmiştir. Bu serinin güncellenmiş olması ve pek çok eğitim kurumunda yaygın şekilde ders materyali olarak kullanılması, tercih edilme nedenleri arasında yer almaktadır.

İlgili kitaplar, birer ders kitabı ve bunlara ek olarak çalışma kitaplarından oluşmaktadır. Ancak araştırma kapsamında yalnızca ders kitaplarında yer alan konuşma etkinlikleri incelenmiştir. Bunun temel nedeni, konuşma becerisine yönelik etkinliklere çalışma kitaplarında yer verilmemesidir. İnceleme sürecinde, ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin içeriği, işlevselliği ve yabancı dil öğrenim sürecine olan katkıları ele alınmış, etkinliklerin dil gelişimine ne ölçüde katkı sunduğu değerlendirilmiştir. Bu

bağlamda kitaplarda yer alan konuşma pratiklerinin öğrencilere sözlü iletişim becerilerini kazandırma ve geliştirme noktasındaki etkileri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Doküman incelemesi, araştırmalarda belgesel tarama olarak da adlandırılmakta olup, temel amacı araştırma konusu olan olaylar veya olgular hakkında bilgi sağlayan yazılı materyallerin sistemli bir şekilde analiz edilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.189). Karasar (2013, s. 23), belgesel taramanın iki temel amaca hizmet ettiğini belirtmektedir: genel tarama ve içerik analizi. Genel tarama, araştırma alanındaki mevcut çalışmaların gözden geçirilmesini içeren alan yazını (literatür) taraması olarak bilinirken içerik analizi, belirli metinlerin, kitapların veya belgelerin sistematik olarak incelenerek nicel ve nitel verilere dayalı değerlendirmeler yapılmasını sağlar. İçerik analizi süreci, benzer verileri belirli temalar altında gruplandırarak sistematik bir biçimde sunmayı kapsamaktadır. Bu yöntem, belgelerin kodlanması, ana temaların belirlenmesi, kodların ve temaların düzenlenmesi, verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması gibi aşamalardan oluşmaktadır. Bu çalışmada, belirlenen sorulara yanıt bulmak amacıyla nitel araştırma metodolojileri temel alınmıştır.

Çalışma kapsamında incelenen ders kitaplarında yer alan birimler ve etkinlikler detaylı olarak analiz edilmiş, elde edilen veriler sistematik bir biçimde değerlendirilmiştir. Araştırma sürecinde, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders materyalleri, konuşma becerisinin gelişimine katkı sağlama düzeyi açısından incelenmiş ve veriler bu minvalde sınıflandırılmıştır. Bueno-Alastuey ve Agulló (2015) tarafından yapılan “A Tool to Analyze Oral Competence Development in EFL Textbooks” başlıklı çalışmada yabancı dil öğretim materyallerini sözlü iletişim becerileri açısından değerlendirmek amacıyla bir analiz aracı geliştirilmiştir. Dört ana bölümden oluşan bu ölçüm aracı genel bilgilendirme, dinleme, konuşma ve telaffuz kategorilerini içermektedir. Bu çalışmada ise konuşma becerisiyle ilgili unsurlar temel alınarak bir değerlendirme yapılmıştır. Ders kitaplarında yer alan konuşma etkinlikleri, grup çalışmaları, diğer dil becerileriyle ilişkilendirilme durumu ve görsel unsurların kullanımı açısından analiz edilerek bu yönlerden veriler toplanmıştır. Elde edilen bulgular, incelenen öğretim materyallerinin konuşma becerisinin geliştirilmesine katkı sağlayıp sağlamadığı, iletişim odaklı etkinliklerin etkinliği ve konuşma pratiği açısından öğrencilere ne tür fırsatlar sunduğu gibi konulara ışık tutmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışma yalnızca ders kitaplarının içeriğini değerlendirmekle kalmayıp yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde etkili konuşma aktivitelerinin nasıl yapılandırılması gerektiğine dair öneriler de sunmuştur.

Veri toplama sürecinde, Bueno-Alastuey ve Agulló'nun (2015) geliştirdiği kontrol listesi temel alınmıştır. İlk aşamada, bu liste Türkçeye çevrilmiş ve ardından doğruluk kontrolü amacıyla, İngilizce öğretimi alanında uzman bir kişiyle iletişime geçilerek yeniden İngilizceye çevrilmesi sağlanmıştır. İki dil arasındaki anlam farklılıklarının tespit edilmesi için çeviriler alanında uzman bir akademisyen tarafından karşılaştırılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Bu çeviri sürecinin ardından, yabancı dil

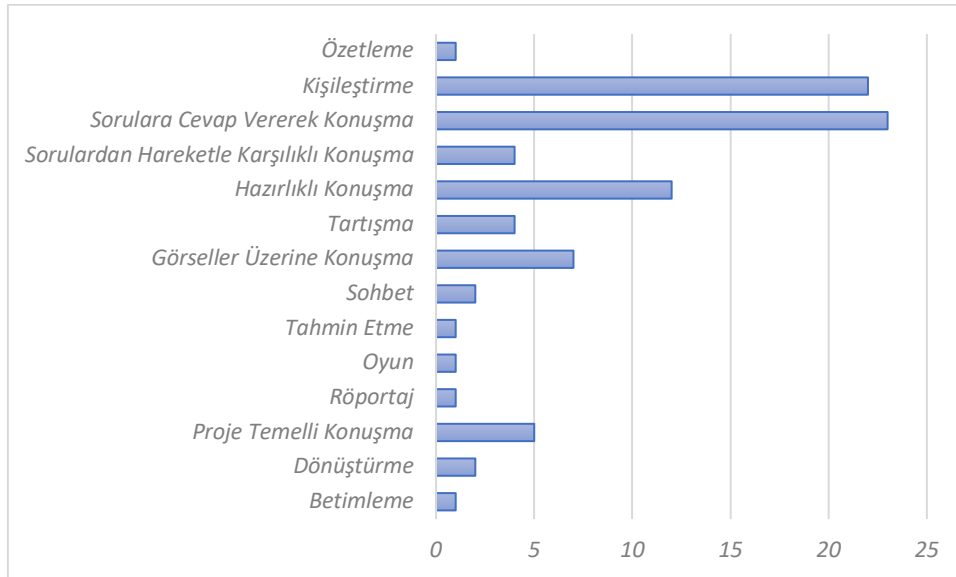
olarak Türkçe öğretimi konusunda uzman bir akademisyenle iş birliği yapılarak listedeki maddelerin açık ve anlaşılır olup olmadığı değerlendirilmiştir. Dilsel uyarlamalar tamamlandıktan sonra bağımsız bir değerlendirme süreci yürütülmüştür. Bu kapsamda, rastgele seçilmiş beş konuşma etkinliği, yabancı dil öğretimi konusunda uzman bir araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. Elde edilen veriler karşılaştırılmış ve iki araştırmacının değerlendirmeleri arasındaki uyum oranı, Miles ve Huberman'ın (1994) geliştirdiği formüle göre hesaplanarak %81 olarak belirlenmiştir. Ayrıca içerik çözümlemesi yöntemi kullanılarak verilerin sistematik bir şekilde incelenmesi sağlanmıştır. Bu süreçte, sıklık analizi tekniği benimsenmiş olup belirli birimler ya da öğelerin ne kadar tekrarlandığı sayısal, yüzdesel ve oransal olarak değerlendirilmiştir (Bilgin, 2006). Bu yöntem doğrultusunda toplanan veriler analiz edilerek ders kitaplarında hangi tür etkinliklerin daha yoğun biçimde yer aldığı belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin ne ölçüde kullanıldığını ortaya koyarak mevcut materyallerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleme noktasında önemli bir zemin oluşturmuştur.

3. Bulgular ve Tartışma

3.1.Yeni İstanbul B2 Kitabındaki Konuşma Etkinlikleri Türlerinin Dağılım Oranı ile İlgili

Bulgular

Bu bölümde Yeni İstanbul B2 seviyesindeki Türkçe öğretim kitabındaki etkinlik türlerinin dağılımı incelenmiştir. Araştırma, kitaptaki etkinliklerin çeşitlerine ve sayısına odaklanarak öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek amacıyla hangi etkinlik türlerinin öncelikli olarak kullanıldığını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yeni İstanbul B2 kitabı konuşma etkinlik türü dağılım oranı

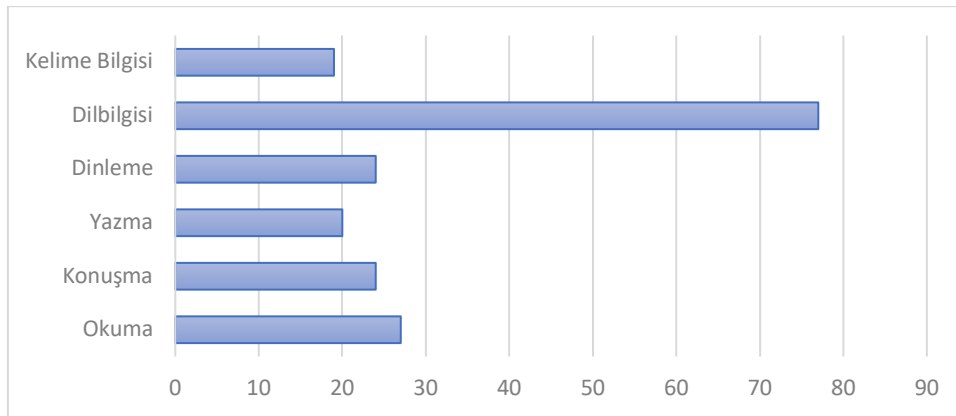

Kitapta yer alan toplam 86 konuşma etkinliği içerisinde en yaygın tür, %26,7'lik (23/86) oranıyla “Sorulara Cevap Vererek Konuşma” olarak belirlenmiştir. %25,6 (22/86) oranıyla “Kişileştirme” etkinlikleri ikinci sırada yer alırken %14 (12/86) oranında “Hazırlıklı Konuşma” türü göze çarpmaktadır. Görseller üzerinden konuşmayı içeren etkinlikler %8,1'lik (7/86) bir paya sahipken “Proje Temelli Konuşma” %5,8 (5/86), “Tartışma” ve “Sorulardan Hareketle Karşılıklı Konuşma” türleri ise eşit oranda %4,7 (4/86) olarak tespit edilmiştir. Daha az rastlanan etkinlikler arasında “Dönüştürme” ve “Sohbet” %2,3 (2/86), “Betimleme, Röportaj, Oyun, Tahmin Etme ve Özetleme” ise yalnızca birer kez yer alarak %1,2 (1/86) oranında kalmıştır. Genel dağılım incelendiğinde konuşma etkinliklerinin en yoğun şekilde soru-cevap yöntemiyle gerçekleştirildiği, buna karşın betimleme, tahmin etme, oyun ve röportaj gibi türlerin oldukça sınırlı yer aldığı görülmektedir. Bu durum, kitabın konuşma pratiğini teşvik etme konusunda belirli etkinlik türlerine daha fazla ağırlık verdiğini, ancak bazı türlerin kullanımının sınırlı kaldığını ortaya koymaktadır.

3.2. Yeni İstanbul B1 ve B2 Kitaplarında Konuşma Alanına Ayrılan Yerin Diğer Beceri Alanlarına Göre Oranı

Bu çalışmada kitaplarda yer alan okuma, konuşma, yazma, dinleme ve dilbilgisi gibi bölümler başlıklar hâlinde sunulmuştur. Bu bölümlerin üniteler içinde nasıl dağıldığı ve oranlarının ne olduğu analiz edilmiştir. Bilhassa konuşma bölümüne ayrılan yerin yanı sıra diğer bölümlerin kapsamı da belirlenmiş olup elde edilen veriler aşağıdaki tablo ve grafiklerde gösterilmiştir. İnceleme yapılırken “Okuma” başlığı altındakileri ve “Kültürden Kültüre” başlığı altındaki okuma metinleri okuma becerisine ayrılan yer altına dâhil edilmiştir. Dinleme için Dinleme ve İzle ve Öğren başlıkları altındakilere, konuşma için “Konuşma” ve “Kendini Çek” başlığı altındakilere yer verilmiş. Diğer beceriler için sadece o başlığın altındakiler dâhil edilmiştir.

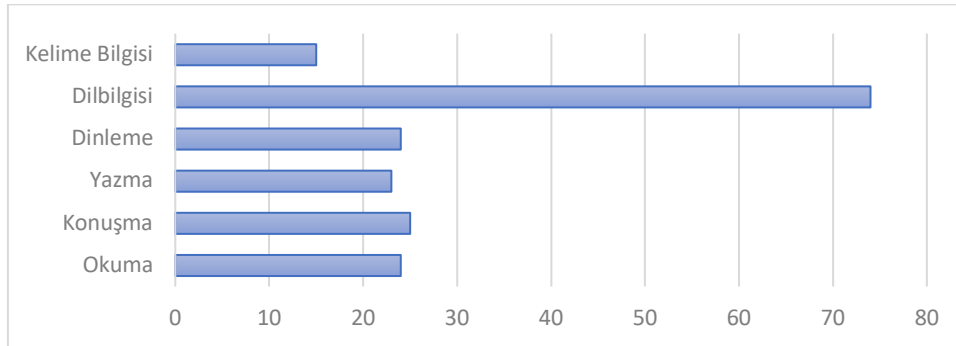
3.2.1. Yeni İstanbul B1 Kitabında Konuşma Alanına Ayrılan Yerin Diğer Beceri Alanlarına Göre Oranı

Yeni İstanbul B1 kitabında konuşma alanına ayrılan yerin diğer beceri alanlarına göre oranı

Yeni İstanbul B1 Kitabı'nda farklı dil becerilerine ayrılan etkinliklerin dağılımı incelendiğinde dilbilgisi becerisinin %40,3'lük (77 etkinlik) oranla en geniş alanı kapladığı görülmektedir. Okuma becerisine yönelik 27 etkinlik, toplam etkinliklerin %14,1'ini oluştururken konuşma ve dinleme becerilerine ayrılan etkinlik sayısı ise eşit olup her biri %12,6'lık (24 etkinlik) bir paya sahiptir. Yazma becerisine yönelik 20 etkinlik %10,5 oranında yer alırken kelime bilgisiyle ilişkili 19 etkinlik ise %10'luk bir paya sahiptir. Genel dağılım göz önüne alındığında dilbilgisi konularına önemli ölçüde ağırlık verilmiş olup diğer beceriler arasında daha dengeli bir dağılım olduğu dikkat çekmektedir. Bilhassa konuşma ve dinleme etkinliklerinin eşit oranda yer alması, öğrencilerin hem sözlü üretim hem de anlama becerilerini geliştirmeye yönelik bir denge gözetildiğini göstermektedir. Ancak kitapta yazma ve kelime bilgisi etkinliklerinin görece daha az yer aldığı, buna karşılık dilbilgisine yoğunluk verildiği anlaşılmaktadır. Bu durum, kitabın öğretim yaklaşımında yapılandırmacı bir dil eğitimi sunarken dilbilgisi temelli bir öğrenme modeline öncelik verdiğini göstermektedir.

3.2. Yeni İstanbul B2 Kitabında Konuşma Alanına Ayrılan Yerin Diğer Beceri Alanlarına Göre Oranı

Yeni İstanbul B2 Kitabında konuşma alanına ayrılan yerin diğer beceri alanlarına göre oranı

Yeni İstanbul B2 Kitabı'nda yer alan 185 etkinliğin becerilere göre dağılımına bakıldığında dilbilgisi alanı %40'lık oranla (74 etkinlik) en büyük payı oluşturuyor. Konuşma becerisi, toplam etkinliklerin %13,5'ini, yani 25 etkinliği kapsıyor. Okuma ve dinleme becerileri ise her biri 24 etkinlik ile %13'lük bir orana sahip. Yazma becerisini ele alan etkinlikler 23 adet olup, bu da %12,4'lük bir oranı temsil ediyor. Kelime bilgisiyle ilgili etkinliklerin sayısı ise 15 olup toplam etkinliklerin %8,1'ini oluşturuyor.

Genel olarak dilbilgisi etkinliklerinin diğer becerilere göre belirgin şekilde fazla olduğu görülmekte. Öte yandan okuma, konuşma, yazma ve dinleme becerileri birbirine yakın oranlarla yer alıyor ve bu da kitabın, öğrencilerin farklı dil becerilerini geliştirmeye yönelik dengeli bir yaklaşım benimsediğini gösteriyor. Özellikle konuşma becerisinin diğer becerilerle eşdeğer bir oranda yer alması öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeyi hedefleyen bir yapı kurulduğunu ortaya koyuyor. Ancak dilbilgisi

odaklı etkinliklerin çok sayıda olması, kitabın dilbilgisine ağırlık veren bir yaklaşım benimsediğini de düşündürmektedir.

3.3. Yeni İstanbul B1 ve B2 Seviyesi Kitaplarının ADOÇEP Üretimsel Konuşma ve Etkileşimli Konuşma Becerileri ile Uyumunun İncelenmesi

Bu bölümde, Yeni İstanbul B1 ve B2 seviyesindeki Türkçe ders kitaplarında yer alan konuşma etkinlikleri ayrı ayrı incelenmiş olup ADOÇEP tarafından belirlenen B1 ve B2 düzeyindeki sözlü üretim ve sözlü etkileşim etkinlikleri, tanımlayıcı ölçütlerle değerlendirilmiştir. Ancak, etkinliklerin sayısının fazla olması sebebiyle Yeni İstanbul B1 ve B2 ders kitaplarındaki değerlendirme yöntemleri yalnızca örnek etkinliklerle gösterilmiş ve diğer etkinlikler, sayı ve yüzdelik oranlarla sunulmuştur. Yeni İstanbul kitabının nasıl kullanılacağı hakkında genel bir fikir edinmek için kitabın son sayfalarındaki “Bu Kitabı Nasıl Kullanmalıyım?” başlıklı bölümde, ünitelerdeki alt başlıklar ve bu başlıkların nasıl işleneceğine dair açıklamalara yer verilmiştir. Bu bilgiler de değerlendirme sürecinde göz önünde bulundurulacaktır. Avrupa Dil Portfolyosu'na (CEFR) göre dil etkinlikleri üç ana kategori altında incelenir: alımlama, etkileşim ve üretim. Alımlama, dinleme ve okuma gibi sözlü ve yazılı mesajları anlama ve yorumlama becerisini kapsar. Etkileşim, başkalarıyla iletişim kurma ve anlamlı diyaloglar yürütme yeteneğini ifade eder. Üretim ise dil kullanıcısının başkalarıyla etkileşime geçebilmesi, sorular sorabilmesi, cevaplar verebilmesi ve fikir alışverişi yapabilmesiyle ilgilidir; bu beceri, sosyal ve kültürel bağlamlara uygun şekilde konuşma yeteneğini gerektirmektedir.

B1 Sözlü Etkileşim Örneği

KONUŞMA

9 Sınıfta üçerli gruplar oluşturalım. Aşağıdaki sorulara tek tek cevap verelim, arkadaşlarımıza anlatalım.

1. İstanbul'a ilk geldiğiniz gün nasıldı?
2. Türklerle yemek yerken nelere dikkat ediyorsunuz?
3. Türk arkadaşlarınızla futbol ve politika hakkında konuşurken nelere dikkat ediyorsunuz?
4. Otobüse bineceksen cüzdanınızın yanınızda olmadığını fark ettiniz, ne yaparsınız?
5. Bir arkadaşınız konuşurken onun sözünü kibar bir şekilde nasıl kesersiniz?
6. Daha önce hiç yanlış bir kelime kullandınız mı? Bir kelimeyi yanlış telaffuz ettiniz mi? O durumda neler yaptınız?
7. Yeni bir dil öğrenirken neler yapıyorsunuz?

Bu etkinlik kapsamında öğrencilerden kendilerine yöneltilen sorulara cevap vermeleri ve verdikleri yanıtları grup arkadaşlarıyla paylaşmaları beklenmektedir. Böylece öğrenciler, yalnızca kendi kişisel deneyimlerini anlatmakla kalmaz, aynı zamanda belirli durumlara nasıl tepki vereceklerini düşünerek dilsel yetkinliklerini geliştirirler. Etkinlik, öğrencilerin düşüncelerini açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etmelerini teşvik ederken aynı zamanda başkalarının görüşlerini dinleme ve onlara uygun tepkiler verme alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olur. Bu tür uygulamalar, dil öğrenme sürecinde iletişimsel yeterliliği artıran önemli bileşenlerden biridir. Öğrenciler, grup içindeki etkileşim sürecinde sadece konuşma pratiği yapmakla kalmaz, aynı zamanda dinleme ve anlama becerilerini de geliştirirler. Konuşma sırasında karşılıklı sorular sorma, düşüncelerini destekleyen örnekler sunma ve farklı bakış

açılarına yanıt verme gibi beceriler, etkili bir iletişim kurmalarına olanak tanır. Ayrıca, grup içindeki dinamikler sayesinde öğrenciler, dili daha doğal bir bağlamda kullanarak gerçek hayattaki iletişim becerilerini pekiştirme fırsatı bulurlar.

Bu etkinlik, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (ADOÇEP) kapsamında değerlendirildiğinde “Sözlü Etkileşim” başlığı altında yer alan “Karşılıklı Konuşma” tanımlayıcılarıyla örtüşmektedir. Öğrencilerin yalnızca kendilerini ifade etmeleri değil, aynı zamanda karşılıklı konuşma sürecine aktif olarak katılmaları da beklenmektedir. Grup içindeki diğer öğrencilerin verdiği yanıtları dikkatlice dinlemeleri, gerektiğinde sorular sormaları veya cevaplara yorum yapmaları, etkinliğin etkileşimsel yönünü güçlendirmektedir. Bunun yanı sıra, etkinlik yalnızca dil becerilerini değil, sosyal ve bilişsel becerileri de geliştirme potansiyeline sahiptir. Öğrenciler, bir tartışma ortamında söz alarak fikirlerini savunma, başkalarının düşüncelerine saygı gösterme ve eleştirel düşünme gibi beceriler kazanmaktadır. Aynı zamanda, konuşmalar sırasında çeşitli dil yapıları ve kelime dağarcığını aktif olarak kullanarak, dilin daha işlevsel yönlerini deneyimleme imkânı bulurlar.

HAZIRLIK ÇALIŞMASI

1 Aşağıda eğitim ile ilgili bazı kelime ve ifadeler verilmiştir. Sınıfınızda gruplar oluşturalım ve bu kelimeler hakkında konuşalım. Farklarını belirtelim, örnekler verelim.

1. Çocuk büyütme / Eğitim vermek	2. Devlet okulu / Özel okul	3. Karma okullar / Kız ve erkek ayrı okullar
4. Yatılı okul / Normal okul	5. Burs almak / Öğrenim kredisi almak	

Bu etkinlik kapsamında öğrencilerin belirli eğitimle bağlantılı terimleri ve ifadeleri ele alarak bunları değerlendirmeleri, aralarındaki ayrımları belirleyerek kıyaslamaları ve örnekler üzerinden somutlaştırmaları amaçlanmaktadır. ADOÇEP çerçevesinde incelendiğinde öğrencilerin grup çalışmaları içinde belirli meseleleri tartışmaları ve birbirleriyle görüş alışverişinde bulunmaları “sözlü etkileşim” kategorisine dâhil edilmektedir.

B1 Örnek Sözlü Üretim Örneği:

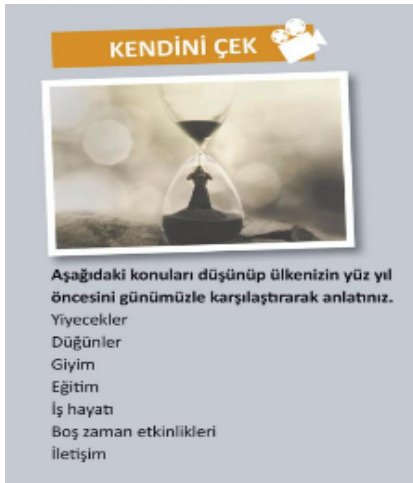
2. İnternet alışverişleriniz ile ilgili problem yaşadınız mı? Bir tanesini anlatır mısınız?

Bu etkinlik, öğrencilerin internet üzerinden yaptıkları alışverişlerde edindikleri deneyimleri paylaşımlarını ve karşılaştıkları zorlukları ayrıntılı olarak anlatmalarını amaçlamaktadır. Öğrencilerden yaşadıkları sorunları nasıl çözdüklerini veya bu durumlara nasıl tepki verdiklerini açıklamaları beklenir. Böylece kişisel deneyimlerini dile getirirken dil becerilerini etkin bir şekilde kullanmaları ve anlatım yeteneklerini geliştirmeleri sağlanır. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin yalnızca geçmişte yaşadıkları olayları anlatmalarını değil, aynı zamanda karşılaştıkları problemlere yönelik çözüm önerileri sunmalarını da teşvik eder. Bu süreç, dil kullanımını daha işlevsel hale getirerek öğrencilerin hem kelime dağarcığını hem de anlatım akıcılığını geliştirmelerine katkıda bulunur. Öğrenciler, bu etkinlik

aracılığıyla deneyimlerini yapılandırılmış bir şekilde aktarmayı öğrenirken, aynı zamanda duygu ve düşüncelerini daha açık ve etkili bir biçimde ifade etme becerisi kazanırlar.

Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (ADOÇEP) B1 düzey tanımlayıcı ölçekleri incelendiğinde, bu etkinliğin “Sözlü Üretim Etkinlikleri” kategorisine dâhil olduğu görülmektedir. Özellikle “Genel Sözlü Üretimler” ve “Sürdürülebilir Tek Kişilik Konuşma (Deneyimi Betimleme)” ölçütlerine uygun bir etkinliktir. Öğrencilerin kendi yaşadıkları deneyimleri detaylı bir şekilde anlatmaları, dilsel ifade yeteneklerini güçlendirirken, aynı zamanda iletişim becerilerini de pekiştirir. Bununla birlikte, bu tür anlatım odaklı etkinlikler öğrencilerin anlatım stratejilerini geliştirmelerine ve olayları kronolojik bir düzen içinde ifade etmelerine yardımcı olur. Kendi yaşantılarından yola çıkarak oluşturdukları anlatılar, onların dili daha etkili ve doğal bir biçimde kullanmalarını destekler. Öğrenciler bu süreçte, belirli bir olay örgüsü oluşturmayı, duygu ve düşüncelerini organize etmeyi ve karşılıklı iletişimde anlatım gücünü artırmayı öğrenirler.

B2 Hem Sözlü Üretim Hem Sözlü Etkileşim Örneği

İlgili etkinlik, öğrencilerin belirli konular üzerine düşünerek görüşlerini bir video formatında sunmalarını gerektirdiğinden dolayı ADOÇEP’in “Sözlü Üretim” kategorisine dâhil edilebilir. Lakin etkinlik yalnızca bireysel anlatımla sınırlı kalmayıp öğrencilerin birbirlerinin videolarını izleyerek değerlendirme yapmalarını ve geri bildirimde bulunmalarını da içerdiği için “Sözlü Etkileşim” özelliklerini de barındırmaktadır. Bu çerçevede, ADOÇEP B1 Düzeyi Tanımlayıcı Ölçekleri incelendiğinde, söz konusu etkinliğin hem öğrencilerin kendi düşüncelerini yapılandırarak sözlü olarak ifade etmelerine (sözlü üretim) hem de diğer bireylerin görüşlerini analiz edip değerlendirmelerine (sözlü etkileşim) katkı sağladığı görülmektedir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin sadece bireysel anlatım becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda karşılıklı iletişim süreçlerine dâhil olmalarını teşvik ederek dil pratiğini daha etkili ve etkileşimli hâle getirmektedir. Böylece öğrenme süreci daha dinamik bir yapıya kavuşmakta ve öğrenciler, sözlü anlatım ve etkileşim yeteneklerini daha bilinçli bir şekilde geliştirme fırsatı bulmaktadır.

B2 Örnek Sözlü Etkileşim Örneği

KONUŞMA

1. Aşağıda moda hakkında iki farklı görüşe yer verilmiştir. Siz hangi görüşe katılıyorsunuz? Nedenlerini açıklayarak düşüncelerimizi söyleyelim.

Modayı sosyal medyadan ya da moda dergilerinden takip edebilirsiniz. Yeni sezonun modasına uygun giyinmek, yeni ürünler almak için biraz harcama yapmanız şart. Modayı takip etmek marka giymeyi gerektirir. En çok tercih edilen ürünler ünlü markalara aittir. Çantanızın, aksesuarlarınızın ve kıyafetlerinizin markalı olması oldukça önemlidir. Unutmayın ki günümüzün moda ikonları da kendi tarzlarını yaratmak için markalı ürünleri tercih ediyorlar.

Modayı sosyal medyadan, dergilerden hatta yakın çevrenizden haber alarak takip edebilirsiniz. Şık giyinmek için çok para harcamanıza gerek yok. Modayı takip etmek markalı ürünleri tercih etmeyi gerektirmez. Kendi modanızı, kendi tarzınızı kendiniz oluşturabilirsiniz. Semt pazarlarından, butiklerden ya da mağazalardan alınan herhangi bir ürün ile oldukça tarz olabilirsiniz. Unutmayın, her koşulda kendi modanızın yaratıcısı olmalısınız. Çok para harcamanıza gerek yok.

Bu görüşlerden kullanabileceğiniz 1 HarfBirim / Katlı...

İlgili tartışma etkinliği kapsamında, öğrencilere moda ile ilgili gösterilen iki farklı bakış açısı arasından birini seçmeleri ve hangi görüşü benimsediklerini açıklamaları istenmektedir. Bunun yanı sıra yaptıkları tercihi gerekçelendirmeleri ve kendi düşüncelerini ifade etmeleri beklenmektedir. Tartışma etkinlikleri, öğrencilerin hem bireysel düşüncelerini aktarmalarına hem de karşılıklı etkileşim kurarak farklı perspektifleri değerlendirmelerine olanak tanıyan önemli bir öğrenme sürecidir. Bu tür etkinliklerde, öğrenciler hem dinleyici hem de konuşmacı olarak aktif bir rol üstlenirler ve sürekli bir etkileşim döngüsü içerisinde bulunurlar. Tartışmalar, öğrencilerin sadece sözel becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda eleştirel düşünme ve mantıklı argüman oluşturma yeteneklerini de destekler. Bununla birlikte, farklı görüşleri anlama, karşıt fikirleri değerlendirme ve bu doğrultuda kendi düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade etme fırsatı sunmaktadır. Öğrenciler, tartışma sürecinde iletişim becerilerini pekiştirirken aynı zamanda empati kurma ve saygılı bir şekilde karşılıklı fikir alışverişinde bulunma pratiği de yaparlar. Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı'nda (ADOÇEP) yer alan B2 düzey tanımlayıcı ölçeklerine göre bu etkinlik "Sözlü Etkileşim Etkinlikleri" kategorisi kapsamında değerlendirilmelidir. Bilhassa "Genel Sözlü Etkileşimler" ve "Arkadaşlarla Yapılan Resmi Olmayan Konuşma" tanımlayıcıları doğrultusunda ele alınabilir. Bu bağlamda öğrencilerin belirli bir konu hakkında akıcı ve anlaşılır bir şekilde düşüncelerini ifade etmeleri, farklı görüşleri dikkate alarak mantıklı karşıt argümanlar geliştirmeleri ve doğal bir konuşma akışı içinde yer almaları hedeflenmektedir.

B2 Örnek Sözlü Üretim Örneği

YA SİZ?

Siz nasıl besleniyorsunuz?

Söz konusu etkinlik kapsamında öğrencilerden kendi beslenme düzenlerini anlatmaları, tükettikleri yiyecekleri, tercih ettikleri öğünleri ve bu seçimlerin nedenlerini açıklamaları beklenmektedir. Öğrenciler, kişisel deneyimlerini aktarırken hem düşüncelerini düzenleyip ifade etme becerilerini geliştirecek hem de anlatımlarına süreklilik kazandıracaktır. Öğrencilerin bu etkinlikte konuşmalarını yaparken yalnızca bilgi paylaşımları değil, aynı zamanda beslenme alışkanlıklarıyla ilgili kişisel gözlemlerini ve deneyimlerini detaylandırmaları teşvik edilmektedir. Söz konusu süreç, onların kelime dağarcıklarını genişletmelerine ve konuşma akıcılıklarını artırmalarına da katkı sağlayacaktır. Bu yönüyle değerlendirildiğinde ADOÇEP B2 Düzeyi Tanımlayıcı Ölçekler çerçevesinde, bu konuşma etkinliğinin “Sözlü Üretim” kategorisine dâhil edilmesi mümkündür. Ayrıca, bireysel anlatım becerisini ön planda tutması nedeniyle “Genel Sözlü Üretim” başlığı altında, özellikle “Deneyimleri Betimleme” ve “Sürdürülebilir Tek Kişilik Konuşma” ölçütlerine uygun olduğu söylenebilir. Bu tür etkinlikler, öğrencilerin kendi fikirlerini akıcı bir şekilde ifade etmelerine yardımcı olmanın yanı sıra konuşmalarını daha yapılandırılmış ve anlamlı bir hâle getirmelerine de olanak tanımaktadır.

B2 Hem Sözlü Üretim Hem Sözlü Etkileşim Örneği

Etkinlik, ADOÇEP ölçütlerine dayanarak hem sözlü üretim hem de sözlü etkileşim becerilerini kapsayan bir değerlendirme süreci olarak değerlendirilebilir. İlk aşamada, öğrencilere yurt dışında yaşamının avantajları ve dezavantajları üzerine düşüncelerini ifade etmeleri için 3 dakikalık bir video hazırlamaları görevi verilmektedir. Bu aşama, öğrencilerin kendi fikirlerini, deneyimlerini ve duygusal görüşlerini kelimelere dökme becerisini ölçer. ADOÇEP çerçevesine göre bu, “sözlü üretim” becerisi olarak tanımlanmaktadır. Burada öğrenciler, anlatım becerilerini, düşüncelerini açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etme yeteneklerini geliştirmekte, aynı zamanda kendilerini yaratıcı bir biçimde ifade etme fırsatı bulmaktadırlar. Bu süreç, öğrencilerin dildeki akıcılıklarını ve kendilerine güvenlerini pekiştirmelerine yardımcı olur. İkinci aşamada ise öğrenciler, birbirlerinin hazırladığı videoları izler ve değerlendirme yaparlar. Söz konusu bölüm, öğrencilerin dinleme becerilerini kullanmalarını, izledikleri içerikleri anlamalarını ve ardından düşüncelerine dair geri bildirimde bulunmalarını gerektirir. Öğrenciler, yalnızca karşılarındaki kişinin fikirlerini dinlemekle kalmaz, aynı zamanda bu düşünceleri

değerlendirir, yorumlar ve kendi görüşlerini ifade ederek etkileşimde bulunurlar. Bu, ADOÇEP'in “sözlü etkileşim” becerisinin bir yansımasıdır. Bu aşama, öğrencilerin yalnızca dinleme becerilerini değil, aynı zamanda başkalarıyla anlamlı bir şekilde iletişim kurma, geri bildirim sağlama ve etkili bir şekilde tepki verme yeteneklerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır.

3.4. Yeni İstanbul B1 Seviyesi Kitaplarının ADOÇEP Üretimsel Konuşma ve Etkileşimli Konuşma Becerileri ile Uyumu ile ilgili Bulgular

Sözlü Üretim			Sözlü Etkileşim			Sözlü Üretim ve Sözlü Etkileşim	
Tür	Etkinlik Sayısı	(%)	Tür	Etkinlik Sayısı	(%)	Etkinlik Sayısı	Toplam Etkinlik Sayısı
Bilgi verme	22	44,00	Hedef Odaklı İş Birliği Yapma	8	25,00	8	
Bir Sav Ortaya Koyma	6	12,00	Karşılıklı Konuşma	12	42,80		
Deneyimi Betimleme	22	44,00	Mülakat Yapma	1	3,60		
			Resmî olmayan tartışma	6	21,40		
			Mal ve hizmet alma	1	3,60		
			Sesletim	1	3,60		
Toplam	50	58,20	Toplam	29	32,50	8	87

Yeni İstanbul B1 kitabında hem sözlü üretimi hem de sözlü etkileşimi kapsayan toplam 8 etkinlik bulunmaktadır. Bunlar hem bireysel anlatım becerisini hem de karşılıklı konuşma yetisini geliştirmeye yönelik etkinlikleri içermektedir.

Sözlü üretim becerilerini destekleyen 50 etkinlikten %44'ü bilgi aktarma üzerine yoğunlaşırken öğrencilerin belirli bir konu hakkında bilgi sunmalarını amaçlamaktadır. Aynı oranda etkinlik, öğrencilerin yaşantılarını anlatmaları ve betimlemeler yapmaları üzerine şekillendirilmiş olup deneyim

paylaşımını teşvik etmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerin belirli bir argüman çerçevesinde düşüncelerini ifade etmelerini sağlayan 6 etkinlik yer almakta ve bu, sözlü üretim çalışmalarının %8'ini oluşturmaktadır. Öte yandan karşılıklı konuşma ve etkileşim becerilerine odaklanan 29 etkinlik bulunmaktadır. Bu etkinliklerin %41'i günlük diyalog pratiği sunarken %28'i ortak bir hedef doğrultusunda iş birliği yapmayı desteklemektedir. Öğrencilere resmî olmayan tartışma ortamı sunan 6 etkinlik (%21,4), mülakat pratiği yaptıran 1 etkinlik (%4), alışveriş ve hizmet alımıyla ilgili diyalogları içeren 1 etkinlik (%3) ve telaffuz çalışmaları sağlayan 1 etkinlik (%3) ile etkileşimli konuşma becerileri pekiştirilmektedir. Genel itibarıyla bu etkinlikler öğrencilerin hem bağımsız konuşma hem de karşılıklı iletişim kurma becerilerini geliştirerek dil kullanımında daha etkin ve özgüvenli olmalarını amaçlamaktadır.

Yeni İstanbul B2 Ders Kitaplarının ADOÇEP Üretimsel Konuşma ve Etkileşimli Konuşma Becerileri ile Uyum

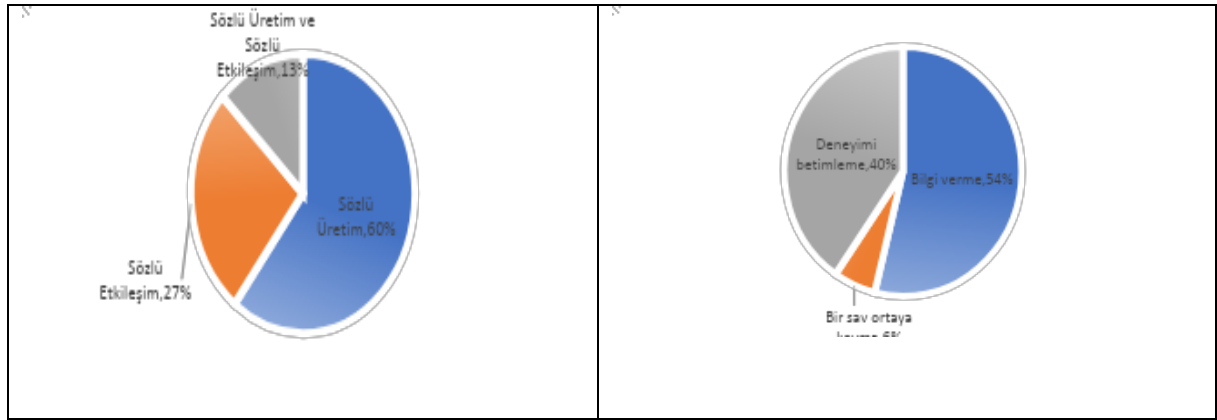
Okuma, zihinsel süreçlerin en etkili biçimlerinden biridir ve yazılı semboller aracılığıyla anlam çıkarma işlemidir. Bu süreç, yalnızca bilişsel becerilerimizi değil, aynı zamanda psikomotor yeteneklerimizi de kullanmamızı gerektirir. Örneğin, okuma sırasında gözlerimiz yazılı metni tarar ve zihnimiz bu sembollerle anlamlı bir bağ kurar, bu esnada işitsel organlarımız da devreye girebilir, çünkü bazı kişiler okuduklarını sesli bir şekilde tekrar eder. Dil öğrenme sürecinde okuma, bize bir konu hakkında bilgi edinme imkânı sunmakta ve aynı zamanda öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olmasına yardımcı olmaktadır. Etkili bir okuma yalnızca metni anlamakla kalmaz, aynı zamanda okuma hızını, odaklanmayı ve dikkat düzeyini de artırır. Süreç, öğrencilerin daha derinlemesine bilgi edinmelerini sağlar ve okuma sırasında odaklanmalarını geliştirmektedir.

Okuma aynı zamanda dinleme ve konuşma becerileriyle doğrudan ilişkilidir. Okuma alışkanlığını artırmak ve bu beceriyi farklı etkinliklerle geliştirmek, dil öğrenenlerin konuşma özgüvenlerini de yükseltir. Çünkü okumak, dilin yapısını ve kelime dağarcığını geliştirmenin yanı sıra öğrencinin yeni dilde ifade biçimlerini daha iyi anlamasını sağlar. Bu da öğrencilerin hem yazılı hem sözlü dilde daha etkili bir şekilde iletişim kurmalarına katkıda bulunur. Örneğin, okunan metinlerdeki dil bilgisi yapıları ve ifadeler, öğrencilerin kendilerini doğru bir şekilde ifade etmelerine olanak tanır. Sonuç olarak, okuma becerisini geliştirmek, dil öğrenme sürecinin en temel taşlarından biri olup öğrenilen dilin etkin bir şekilde kullanılması için önemli bir adımdır.

Sözlü Üretim			Sözlü Etkileşim			Sözlü Üretim ve Sözlü Etkileşim	
Tür	Etkinlik sayısı	(%)	Tür	Etkinlik Sayısı	(%)	Etkinlik sayısı	

Bilgi verme	28	32,6	Hedef odaklı iş birliği	4	4,7	11	Toplam Etkinlik Sayısı
Bir sav ortaya koyma	3	3,5	Karşılıklı konuşma	8	9,3		
Deneyimi betimleme	21	24,4	Resmî Olmayan Tartışma	5	5,8		
			Bilgi Alışverişi	5	5,8		
			Mülakat yapma	1	1,16		
Toplam	52	60.47	Toplam	23	25,6	11	86

Yeni İstanbul B2 Seviyesi Kitabındaki konuşma becerilerinin ADOÇEP üretimsel konuşma ve etkileşimli konuşma becerileri ile uyumu aşağıda sunulmuştur:

Kitapta yer alan sözlü üretim etkinlikleri incelendiğinde toplamda 52 etkinliğin bu kategoriye ait olduğu ve genel etkinliklerin %60,47'sini oluşturduğu görülmektedir. Bu kapsamda, bilgi aktarma amaçlı etkinlikler 28 adet olup sözlü üretimin %32,6'sını, bir iddia ortaya koyma 3 etkinlikle %3,5'ini, deneyim aktarma ise 21 etkinlikle %24,4'ünü kapsamaktadır. Öte yandan, sözlü etkileşim kategorisinde toplam 23 etkinlik yer almakta olup bunların %4,7'si hedefe yönelik iş birliği (4 etkinlik), %9,3'ü karşılıklı diyalog (8 etkinlik), %5,8'i gündelik tartışmalar (5 etkinlik), %5,8'i bilgi paylaşımı (5 etkinlik) ve %1,16'sı mülakat yapma (1 etkinlik) olarak sınıflandırılmıştır.

Sözlü etkileşim kategorisinde toplam 23 etkinlik bulunmaktadır, bu da genel etkinliklerin %25,6'sını oluşturmaktadır. Sözlü Üretim ve Sözlü Etkileşim: Bu iki kategoriyi kapsayan etkinlik sayısı 11'dir.

Sonuç

Yeni İstanbul B1 ve B2 Kitaplarındaki Konuşma Etkinlikleri Türlerinin Dağılım Oranı ile İlgili Sonuçlar

Yeni İstanbul B2 kitabında en sık karşılaşılan konuşma etkinlikleri “Sorulara Cevap Vererek Konuşma” (%26,7) ve “Kişileştirme” (%25,6) türleridir. Bu etkinlik türleri, öğrencilerin dili aktif bir şekilde kullanmalarını sağlarken kapsamlı dil becerilerinin geliştirilmesine de katkıda bulunmaktadır. Bu durum, ileri seviye öğrencilerin dili sadece anlamakla kalmayıp yorumlayabilmeleri, detaylı açıklamalar yapabilmeleri ve daha soyut kavramları tartışabilmeleri için uygun bir ortam yaratmaktadır. B2 seviyesindeki konuşma etkinlikleri, öğrencilerin hem üretken hem de etkileşimsel dil becerilerini geliştirmeye yönelik bir yapı içermektedir. Ayrıca bu etkinliklerin düzenli olarak uygulanması, öğrencilerin özgüven kazanmalarına ve topluluk önünde konuşma becerilerini geliştirmelerine de olanak sağlamaktadır.

Buna karşılık, B1 kitabında en fazla yer verilen konuşma etkinliği türü “Kişileştirme” olup %22’lik bir orana sahiptir, onu %18 ile “Sorulara Cevap Vererek Konuşma” takip etmektedir. Bu farklılık, B1 seviyesinde öğrencilerin dili bireysel ifadelerle ve daha kişisel bağlamlarda kullanmalarına öncelik verildiğini, B2 seviyesinde ise dil kullanımının daha düşünsel, analitik ve kavramsal yönünün vurgulandığını göstermektedir. Dil öğretiminde seviyelere göre farklılaşan amaç ve stratejiler doğrultusunda etkinliklerin biçim ve içerik bakımından çeşitlilik göstermesi, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun öğrenme ortamlarının sunulması açısından pedagojik bir gerekliliktir. Ayrıca bu farklılık, öğrenen merkezli yaklaşımların öğrenme sürecine nasıl yansıdığını göstermesi açısından da önemlidir.

Güzel’in (2013, s. 43) araştırmasına göre sorulara cevap verme etkinliği, öğrencilerin eleştirel düşünme, analitik yaklaşım geliştirme, problem çözme ve düşüncelerini sistemli ifade etme becerilerini desteklemektedir. Bahsi geçen yetkinlikler, yabancı dil öğreniminde oldukça önemlidir. Öğrencilerin yalnızca dili öğrenmesi değil, o dili kullanarak düşünmesi ve anlam üretmesi de hedeflenmelidir. Bu nedenle B2 seviyesindeki etkinliklerin zihinsel süreçleri harekete geçiren ve öğrencinin bilişsel becerilerini zorlayan türde olması, öğretim materyallerinin kalitesini artıran önemli bir göstergedir. Nitekim bu tür etkinlikler, aynı zamanda öğrencilerin akademik çalışmalara daha kolay adapte olmalarına ve hedef dilde akademik başarı elde etmelerine de yardımcı olur.

Harmer (2007) ise kişiselleştirme yoluyla öğrenmenin, öğrencinin hem akademik hem de duygusal gelişimine katkı sunduğunu vurgular. Öğrenciler, kendi yaşantılarına dayalı ifadeler üretirken hem dilsel hem de zihinsel becerilerini doğal bir şekilde geliştirme fırsatı bulurlar. Kişileştirme aynı zamanda

bireysel farkındalık yaratır, öğrenme sürecini özelleştirerek kalıcı öğrenmeye katkı sağlar. Bu da, bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımlarının ne denli etkili olabileceğini ortaya koyar.

B1 kitabında toplam 87 konuşma etkinliği bulunmakta olup bunların 19'u (%21,84) kişileştirme türündedir. Bu oran, öğretim materyallerinin kişisel deneyim ve ifadeleri merkeze alan bir anlayışla hazırlandığını göstermektedir. B1 seviyesinde ayrıca “Tartışma” etkinlikleri %8,14 oranında yer alırken, B2 kitabında yalnızca dört tartışma etkinliği yer almaktadır. Bu durum, B2 seviyesindeki etkinliklerin daha kompleks yapılarla örülmüş olduğunu göstermektedir. Tartışma etkinlikleri genellikle ön bilgi, kelime dağarcığı ve yapı bilgisi gerektiren etkinliklerdir. Bu nedenle, bu tür etkinlikler ileri düzey öğrencilerin bilişsel gelişimiyle daha iyi örtüşmektedir. Tartışma etkinliklerinin sınıf içinde uygulanabilirliği, öğretmenin rehberliği ve öğrenci katılımı ile doğrudan ilişkilidir.

Benzer ve Ünsal'ın (2019, s. 647) araştırmasında, öğretmenlerin konuşma etkinliklerini genellikle yetersiz buldukları ifade edilmiştir. Öğretmenler, etkinliklerde yönerge eksikliği, öğrencilerin ilgisini çekememe ve uygulanmasının zorluğu gibi sorunlara dikkat çekmiştir. Bu bağlamda, özellikle tartışma ve katılımlı konuşma gibi etkinliklerin öğretmenlerin desteğiyle yapılandırılması, öğrenci seviyelerine ve ilgi alanlarına uygun şekilde uyarlanması önerilmektedir. Çünkü tartışma gibi etkinlikler, sadece konuşma becerilerini değil aynı zamanda eleştirel düşünme, dinleme, empati kurma gibi sosyal becerileri de geliştirmektedir. Etkinliklerin etkili olabilmesi için, öğrencilerin dil düzeyine uygun bir biçimde düzenlenmesi ve onların aktif katılımını teşvik edecek yapıda sunulması önemlidir.

Arslan ve Gürsoy'un (2011, s. 25) araştırmalarına göre, diyalogların rol yapma teknikleriyle uygulanması, öğrencilerin konuşma ve telaffuz becerilerini ileri düzeyde geliştirmektedir. Buna rağmen, Yeni İstanbul kitaplarında bu tür etkinliklerin sınırlı yer alması dikkat çekicidir. B1 kitabında 4, B2 kitabında ise hiç rol yapma etkinliği yer almamaktadır. Bu durum, öğrencilere gerçek yaşam dilini taklit edebilecekleri fırsatların eksik olduğunu göstermektedir. Oysa ki rol yapma, öğrencilerin sosyal etkileşim içinde dil kullanmalarını sağlayarak motivasyonu ve dili içselleştirmeyi artırır. Bu nedenle, her iki kitapta da rol yapma ve diyaloglara daha fazla yer verilmesi önerilmektedir. Bu eksiklik giderildiğinde, öğrencilerin hem telaffuz hem de doğal akıcılık kazanmaları daha kolay olacaktır.

Öğrencilerin metinleri anlayarak ve özetleyerek bilgiyi başka bir metne aktarması, ileri düzey bir dil becerisi olarak kabul edilir. Özetleme becerisi, öğrencinin bilgiyi kavrayarak kısa ve öz şekilde ifade etmesini sağlar. B1 kitabında özetleme etkinliğine yer verilmemesi, bu seviyede daha temel becerilere odaklanıldığını göstermektedir. Buna karşın, B2 seviyesinde yalnızca bir etkinliğin bu beceriye ayrılmış olması, yetersiz bir temsil anlamına gelmektedir. Halbuki özetleme, akademik yazma ve sunum yapma gibi beceriler için de temel oluşturur. Bu beceri, aynı zamanda bir metni analiz etme ve organize etme becerilerini de içerdiği için öğrencinin zihinsel gelişimine de katkı sağlar.

Er'in (2022, s. 533) araştırması, proje tabanlı öğrenmenin dil öğretimindeki önemine dikkat çekmektedir. Proje tabanlı öğrenme, öğrencilerin bir konuya odaklanarak araştırma yapmaları, ürün

geliştirmeleri ve bu ürünleri sunmaları süreçlerini içerir. Bu yaklaşım, öğrencilerin hem dil becerilerini hem de sosyal, bilişsel ve duygusal becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Beckett & Slater (2005, s. 110) ile Stoller (2006, s. 22), bu metodolojinin eleştirel düşünme, problem çözme ve iş birliği gibi beceriler açısından faydalı olduğunu vurgulamaktadır. Dil öğretiminin yalnızca gramer kurallarına değil, aynı zamanda anlam üretme süreçlerine odaklanması gerektiği düşünüldüğünde proje tabanlı öğrenme yaklaşımı çağdaş bir çözüm sunmaktadır.

Piaget (1995) ve Vygotsky'nin (1962) sosyal yapılandırmacı kuramlarından esinlenen proje tabanlı öğrenme, öğrencilerin dil öğrenimini bireysel değil, grup içi etkileşimlerle gerçekleştirmelerini ön plana çıkarır. Bu yöntem, bireylerin sosyal etkileşim yoluyla bilgi edindiğini savunur. Yeni İstanbul B1 kitabında 2, B2 kitabında 5 proje tabanlı konuşma etkinliğinin yer alması, bu anlayışın kitaplara yansıtıldığını göstermektedir. Ancak bu sayıların artırılması, öğrencilerin daha fazla işbirlikçi ve yaratıcı üretim içinde bulunmasına olanak tanıyacaktır. Proje tabanlı öğrenme ile gerçekleştirilen etkinlikler, öğrencilerin dil kullanımını pekiştirirken aynı zamanda zaman yönetimi, grup içi görev dağılımı ve sunum becerisi gibi önemli yaşam becerilerini de geliştirmektedir.

Yeni İstanbul kitaplarında ayrıca “Hazırlıklı Konuşma”, “Görsel Üzerine Konuşma”, “Betimleme”, “Röportaj”, “Oyun”, “Tahmin Etme” gibi farklı türlerde etkinlikler de yer almaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin farklı ifade biçimlerini deneyimlemelerine olanak tanıırken, aynı zamanda onların farklı öğrenme stillerine de hitap etmektedir. Etkinlik çeşitliliği, öğrencilerin ilgisini canlı tutmak, katılımı artırmak ve dil öğretimini daha bütüncül bir şekilde gerçekleştirmek için oldukça önemlidir. Özellikle karma öğrenme ortamlarında, bu tür çeşitli etkinlikler öğrencilerin dikkatini toplama ve motivasyonlarını sürdürme konusunda etkili olmaktadır.

Larsen ve Freeman (2000, s. 85), dil öğretiminde çeşitliliğin, etkinliklerin kalitesini ve öğrencilerin verimliliğini artırmada kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Nunan (1988, s. 18) konuşma etkinliklerinin dilsel becerileri geliştirmede önemli olduğunu, Tomlinson (2001, s. 102) ise etkinliklerin öğrenci gruplarına göre uyarlanması gerektiğini belirtmektedir. Bu bağlamda, Yeni İstanbul B2 kitabındaki konuşma etkinlikleri, öğrencilere farklı konular üzerinden düşüncelerini ifade etme fırsatı sunarak onların dil becerilerini geniş bir perspektiften geliştirmelerine olanak tanımaktadır.

Her iki kitapta da altı farklı video çekme etkinliği yer almaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin dili gerçek yaşamla ilişkilendirmelerine, içerik üretmelerine ve kendi öğrenmelerine aktif katılım sağlamalarına yardımcı olur. Katchen (2002), video kayıtlarının eğitimdeki etkin kullanımına dikkat çekerek, öğrenci performanslarının değerlendirilmesi ve geri bildirim sağlanmasında bu araçların önemli olduğunu vurgulamıştır. Video çekme etkinlikleri, öğrencilerin kendilerini ifade etme becerilerini geliştirirken, öğretmenlere de daha bilinçli ve sistematik değerlendirme yapma imkânı sunmaktadır. Video üretimi, öğrencinin hem yaratıcı hem de teknik becerilerini bir araya getirerek çok yönlü gelişim sağlar.

Yeni İstanbul B1 ve B2 kitapları, etkinlik türlerinin çeşitliliği ve pedagojik amaçlara hizmet eden yapısıyla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için değerli kaynaklardır. Bu kitaplarda yer alan kişileştirme, tartışma, rol yapma, proje tabanlı öğrenme ve video çekme gibi etkinlikler, öğrencilerin dili daha aktif, etkili ve anlamlı bir şekilde kullanmalarını sağlamaktadır. Özellikle B2 seviyesinde daha karmaşık ve düşünsel etkinliklere ağırlık verilmesi, öğrencinin dilsel gelişiminin yanı sıra bilişsel gelişimini de desteklemektedir. Gelecekteki öğretim materyallerinde bu tür etkinliklerin sayısının ve niteliğinin artırılması, dil öğrenme sürecini daha etkili ve kalıcı hâle getirecektir.

Yeni İstanbul B1 ve B2 Kitaplarında Konuşma Alanına Ayrılan Yerin Beceri Alanlarına Göre Oranı ile İlgili Sonuçlar

“Yeni İstanbul B1 ve B2” isimli Türkçe öğretim materyalleri, dil öğreniminin çeşitli yönlerini uyumlu bir şekilde işleyerek öğrencilerin dört temel becerisini geliştirmeye odaklanan kapsamlı bir yaklaşım sunmaktadır. Her iki kitapta da dilbilgisi konularına geniş yer verilmesi, dilin yapısal temellerinin anlaşılmasını ve doğru kullanımını desteklerken bu durumun diğer becerilerin ihmal edildiği anlamına gelmediği görülmektedir. Okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileri arasında belirgin bir dengesizlik bulunmamakta, her beceriye yeterli alan ayrılarak öğrencilerin dil kullanımında bütüncül bir yeterlilik kazanması amaçlanmaktadır. Bilhassa konuşma etkinliklerinin düzenli aralıklarla sunulması, öğrencilerin pratik yaparak iletişim becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Sözcük dağarcığına yönelik çalışmalar, B2 düzeyinde nispeten daha sınırlı bir alan kaplıyor gibi görünse de bu becerinin bağımsız etkinlikler yerine diğer aktivitelerle iç içe sunulduğu ve öğrencilerin yeni kelimeleri bağlam içinde edinmelerine imkân tanıdığı düşünülmektedir. Ünite bazında yapılan analizler, kitapların dil öğrenme sürecinde dengeli ve kapsamlı bir yaklaşımı benimsediğini göstermektedir. Netice itibarıyla “Yeni İstanbul B1 ve B2” kitapları, dilbilgisinden kelime bilgisine, konuşmadan yazmaya kadar tüm becerileri bir arada sunarak öğrencilerin dilin farklı yönleriyle etkin bir iletişim kurmalarını sağlamayı hedefleyen, bütüncül bir öğretim anlayışını yansıtmaktadır.

Yeni İstanbul B1 ve B2 Seviyesi Kitaplarının ADOÇEP Üretimsel Konuşma ve Etkileşimli Konuşma Becerileri ile Uyumunun Sonuçları

Yeni İstanbul B1 ve B2 düzeyindeki ders kitaplarında yer alan etkinlikleri, Avrupa Dil Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADOÇEP) kriterleri doğrultusunda ele aldığımızda her iki seviyede de belirli eğilimlerin öne çıktığını görmek mümkündür.

Sözlü Üretim: B1 seviyesindeki etkinlikler ağırlıklı olarak bilgi aktarımı ve kişisel deneyimlerin betimlenmesine odaklanmaktadır. Öğrenciler genellikle belirli bir konu hakkında açıklamalar yaparak ve yaşadıkları olayları detaylandırarak kendilerini ifade etmeye teşvik edilmektedir. B2 seviyesine geçildiğinde de benzer bir eğilim devam etmekte olup öğrencilerden beklenti daha ayrıntılı ve akıcı anlatımlar yapmaları yönündedir. Bununla birlikte, her iki seviyede de öğrencilerin kendi düşüncelerini savunmaları ve mantıklı argümanlar sunmaları gereken “Bir Sav Ortaya Koyma” etkinliklerinin oranının

oldukça düşük olduğu dikkat çekmektedir. Bu tür etkinliklerin artırılması, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine ve tartışma ortamlarında kendilerini daha rahat ifade etmelerine katkı sağlayabilir.

Sözlü Etkileşim: B1 seviyesinde öğrencilerin en çok karşılıklı diyalog kurmaları ve belirli bir hedef doğrultusunda iş birliği yapmaları beklenmektedir. Bu durum, dil öğrenenlerin temel etkileşim becerilerini geliştirmelerini desteklemektedir. B2 seviyesine geçildiğinde ise “Karşılıklı Konuşma” etkinliklerinin daha da arttığı görülmektedir. Bu öğrencilerin doğal diyaloglar kurma yetilerini güçlendirdiğini göstermektedir. Ancak B2 seviyesinde “Hedef Odaklı İşbirliği Yapma” etkinliklerinin oranında bir düşüş gözlemlenirken “Resmi Olmayan Tartışma” ve “Bilgi Alışverişi” etkinliklerinin sayısının yükseldiği göze çarpmaktadır. Bu değişim, öğrencilerin daha anlaşılması güç ve çok yönlü iletişim ortamlarında kendilerini ifade etmeye yönlendirildiğini göstermektedir.

Hem Sözlü Üretim Hem Sözlü Etkileşim: B1 ve B2 düzeylerinde bu tarz aktivitelerin oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Oysa ki bu tür çalışmalar, dil öğrenen bireylerin hem yeni bilgiler oluşturmalarına hem de etkileşimli konuşma yetkinliklerini geliştirmesine katkı sağlayabilir. Ders sürecinde öğrencilerin etkin katılımını sağlamak, fikirlerini özenle değerlendirmek ve bu görüşleri ders ortamında ele alarak anlamlandırmaya çalışmak eğitmen ile öğrenen arasındaki etkileşimi olumlu şekilde geliştirerek daha etkili bir öğrenme ortamı sunar (Çakmak, 2000, s. 28).

Bu nedenle sınıf içindeki etkileşimin artırılması büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin dil gelişimlerini en üst düzeye çıkarabilmeleri için sadece öğretmen yönlendirmesiyle değil, aynı zamanda akranlarıyla da aktif iletişim kurabilecekleri bir öğrenme ortamına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu noktada kullanılan öğretim materyallerinin etkileşimi teşvik eden yapıda olması gerekmektedir. Hasırcı (2019), çeşitli Türkçe öğretim materyallerini inceleyerek konuşma becerisine yönelik etkinlikleri değerlendirmiştir. Gazi Üniversitesi, Yedi İklim ve Eski İstanbul kitaplarında yapılan analiz sonucunda öğretmen ile öğrenci arasındaki etkileşimin %83 oranında olduğu belirlenmiştir. Ayrıca etkileşim sürecinin büyük ölçüde öğretmen merkezli gerçekleştiği, ancak bu durumun konuşma pratiğinin doğallığını olumlu yönde etkileyebileceği vurgulanmıştır. Bununla birlikte Yavuz Kırık (2015), Eski İstanbul Yabancılar İçin Türkçe kitabı üzerine yaptığı çalışmada, kitapta iki yönlü etkileşim gerektiren etkinliklerin sınırlı olduğunu tespit etmiştir. Ancak bu etkinliklerin %56’sının gerçek iletişim unsurları taşıdığı belirtilmiştir. Bu tür etkinliklerin öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmedeki etkisi düşünüldüğünde daha fazla çeşitliliğe ve öğrenci merkezli uygulamalara yer verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Söz konusu çalışmalar doğrultusunda Yeni İstanbul B1 ve B2 düzeyindeki ders kitaplarındaki konuşma aktiviteleri incelendiğinde, eğitmenler ile öğrenciler arasında etkili bir iletişimin devam ettiği gözlemlenmektedir.

Özellikle B1 seviyesinde yer alan 87 etkinliğin 19’unun ve B2 seviyesindeki 86 etkinliğin 22’sinin kişisel yanıtlar gerektiren sorular içerdiği tespit edilmiştir. Genellikle okuma ya da dinleme metnlerinin

ardından gelen bu sorular, öğrencilerin konular üzerine düşüncelerini ve öğrendikleri dili daha aktif bir şekilde kullanmalarını sağlamaktadır. Bu durum, önceki araştırmaların sonuçlarıyla da paralellik göstermektedir. Yeni İstanbul B1 ve B2 ders kitapları, öğretmen-öğrenci merkezli etkinliklerin yanı sıra öğrencilerin kendi aralarında iletişim kurmalarını teşvik eden etkileşimli konuşma aktivitelerine de geniş yer vermektedir. Bu bağlamda proje tabanlı konuşma etkinlikleri, rol yapma çalışmaları, soru-cevap yöntemiyle yürütülen tartışmalar, sohbetler, oyun temelli öğrenme etkinlikleri ve grup çalışmaları, öğrencilerin sözlü üretim becerilerini geliştirmeye yönelik önemli araçlar olarak öne çıkmaktadır. Ancak konuşma etkinliklerinin daha çeşitli hâle getirilmesi, özellikle öğrencilerin görüşlerini ifade etme, mantıklı argümanlar sunma ve karmaşık dil yapılarıyla iletişim kurma becerilerini geliştirmeye yönelik daha fazla odaklanması faydalı olacaktır. Buna ek olarak B1 ve B2 düzeylerinde etkileşim temelli etkinliklerin daha dengeli bir biçimde düzenlenmesi, dil öğrenenlerin çeşitli dil yetilerini kapsamlı şekilde geliştirmelerine olanak tanıyabilir. Konuşma becerisinin yalnızca belirli kalıplarla değil, gerçek hayatta karşılaşılabilecek çeşitli durumları içerecek şekilde yapılandırılması, öğrencilerin akademik ve günlük yaşamda daha etkili bir dil kullanımı sergilemelerine olanak tanıyacaktır. Sağlık (2018) tarafından yürütülen bir çalışma da yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan materyallerdeki konuşma becerisi etkinliklerinin ADOÇEP yeterlilik tanımlarına ne derece uygun olduğunu analiz etmiştir. Çalışma kapsamında, dört farklı seviyeye ait ders kitapları incelenmiş ve bu kitaplarda yer alan konuşma etkinlikleri belirli kategorilere ayrılarak değerlendirilmiştir. Aynı zamanda, üç farklı üniversitede görev yapan akademisyenler ve öğrencilerle gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri aracılığıyla, bu etkinliklerin günlük yaşamda ve akademik alanda sağladığı faydalar detaylı olarak incelenmiştir. Bu analizler, öğretim materyallerinin dil öğrenme sürecindeki rolünü anlamak açısından önemli veriler sunmaktadır.

Sonuç olarak, kitaplarda yer alan konuşma etkinliklerinin genel olarak ADOÇEP'e uyum sağladığı, ancak eğitim ve meslekî alanlara yönelik etkinliklerin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu etkinliklerin gündelik yaşama katkı sunduğu, fakat akademik alanda yeterince destekleyici olmadığı görülmüştür. Konuşma becerisi etkinliklerinin ADOÇEP çerçevesinde incelenmesi, önemli bir analiz niteliğindedir. Araştırmanın konusunu oluşturan Yeni İstanbul B1 ve B2 ders kitaplarının, Eski İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 ve B2 ders kitaplarıyla karşılaştırılması, değerlendirme süreci açısından büyük önem taşımaktadır. Sağlık'ın (2018) çalışması ve güncellenmiş Yeni İstanbul B1 ve B2 kitapları göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılabilir. Dil öğretiminde kullanılan materyallerin etkinlik sayısı ve içerik çeşitliliği, öğrenme sürecinin verimliliğini doğrudan etkileyen unsurlar arasında yer almaktadır. Eski İstanbul ders kitaplarına bakıldığında B1 seviyesinde toplam 54, B2 seviyesinde ise 52 etkinliğin bulunduğu görülmektedir. Buna karşılık Yeni İstanbul serisinde B1 seviyesi için 87, B2 seviyesi için ise 86 etkinlik yer almaktadır. Sayısal verilere bakıldığında Yeni İstanbul kitaplarının içerdiği etkinlik sayısının önceki sürümlere kıyasla belirgin bir artış gösterdiği anlaşılmaktadır. Özellikle sözlü üretim ve etkileşim odaklı etkinlikler açısından yeni kitapların daha kapsamlı bir yapı

sunduğu söylenebilir. Etkinliklerin sayısındaki bu artış, öğrencilere daha fazla pratik yapma olanağı sunarak dil becerilerinin gelişimini desteklemeyi amaçlamaktadır. Ancak sadece nicelik açısından değil, nitelik açısından da önemli farklılıklar bulunmaktadır. Yeni İstanbul kitaplarında ele alınan konular, önceki versiyonlara kıyasla daha çeşitli ve güncel temalar içermektedir. Örneğin dijital okuryazarlık, sosyal medya kullanımı, internet tabanlı iletişim gibi çağın gereksinimlerine uygun konulara yer verilerek, öğrencilerin modern dünyada karşılaşabilecekleri dilsel bağlamlara uyum sağlamaları hedeflenmiştir. Bu içerik çeşitliliği, öğrencilere yalnızca dil bilgisi kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda günlük ve akademik yaşamda karşılaşabilecekleri durumlar için onları hazırlama potansiyeline de sahiptir. Dil öğrenme sürecinde otantik materyallerin ve gerçek hayata uyarlanmış etkinliklerin kullanımı, öğrencinin motivasyonunu artıran bir faktördür. Bu bağlamda Yeni İstanbul kitaplarının daha güncel ve yaşamla iç içe temalar barındırması, onları daha işlevsel kılabilir. Bununla birlikte, öğretim materyallerinin etkililiği yalnızca içerik ve etkinlik sayısı ile belirlenemez. Dil öğrenme sürecinde kullanılan kitapların gerçekten başarılı olup olmadığını anlamak için yalnızca sayısal verilere değil, aynı zamanda öğretmenlerin ve öğrencilerin deneyimlerine de başvurulmalıdır. Bu tür bir değerlendirme, kitapların kullanım süreçlerinde hangi yönlerinin daha faydalı olduğu, hangi bölümlerinin geliştirilmesi gerektiği ve öğrencilere dil becerileri kazandırma noktasında ne derece etkili olduğu gibi sorulara daha sağlıklı yanıtlar verebilir.

Öneriler

Kitap Yazarlarına Öneriler:

Dil bilgisi ve kelime bilgisi konularını içeren etkinliklerin artırılması, bu becerilerin konuşma pratiğiyle ilişkilendirilmesini güçlendirecektir. Bilhassa B1 ve B2 seviyesindeki kitaplarda özetleme ve rol yapma gibi etkinliklere sınırlı yer verilirken konuşma pratiğini destekleyici kelime havuzu gibi çalışmaların eksik olduğu gözlemlenmiştir. Bu tür etkinliklerin öğretim sürecine katılması, dil bilgisi ve kelime bilgisinin pratikte daha etkili kullanılmasına olanak sağlayacaktır. Ayrıca, öğrencilerin telaffuz yetkinliklerini geliştirebilmeleri için okuma metinlerine sesli kayıtların eklenmesi büyük bir gereklilik olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte Yeni İstanbul B1 ve B2 öğretim kitaplarında günlük ifadelerin diyaloglar yoluyla sunulmamış olması, iletişim becerileri açısından önemli bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir. Bu eksikliğin giderilmesi, öğrencilerin gerçek hayattaki iletişim süreçlerine daha iyi uyum sağlamalarına yardımcı olacaktır. Öte yandan günümüz teknolojilerinden faydalanarak dijital içeriklerin ve interaktif etkinliklerin ders materyallerine eklenmesi, dil öğrenme sürecini daha etkili ve verimli hâle getirebilir. Son olarak, öğretmenlerin ders süreçlerini daha verimli yönetebilmeleri adına kılavuz kitaplar ve destekleyici ek materyallerin hazırlanması, öğretim sürecine önemli katkılar sağlayacaktır.

Öğretmenlere Öneriler:

Öğretmenlerin rehberliğinde internet tabanlı okul gazetelerinin oluşturulması, öğrencilerin hedef dilde yazılı ve sözlü pratik yapmalarına olanak tanıyacaktır. Bu tür platformlar, öğrencilerin güncel haberleri paylaşmalarına, canlı yayınlarla sunum yapmalarına ve farklı konularda içerikler üretmelerine imkân sağlayarak dil kullanımını günlük yaşama entegre etmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca edebiyat, tarih ve spor gibi farklı ilgi alanlarında düzenlenecek sohbet etkinlikleri, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunacak ve öğretmen-öğrenci etkileşimini artıracaktır. Bu tür etkinliklerin planlanması, öğrencilerin dil öğrenme sürecine daha aktif katılım göstermelerini teşvik edecektir.

Araştırmacılara Öneriler:

Konuşma becerisi odaklı çalışmaların yanı sıra diğer dil becerilerini de kapsayan araştırmalara yer verilmesi, dil eğitimi alanındaki akademik birikimi zenginleştirebilir. Öğretmen ve öğrencilerin görüşlerine dayalı araştırmalar yapılarak konuşma etkinliklerinin dil öğrenme motivasyonu ve akademik başarı üzerindeki etkileri incelenebilir. Bu bağlamda, özellikle öğretmenlerin ders süreçlerinde kullandıkları konuşma etkinliklerine dair geri bildirimleri, eğitim materyallerinin geliştirilmesi açısından önemli bir veri sağlayacaktır. Ayrıca mevcut araştırmada yalnızca Yeni İstanbul B1 ve B2 kitaplarının konuşma etkinlikleri analiz edilmiş olup, serinin diğer seviyelerindeki konuşma etkinliklerinin de incelenmesi Türkçe öğretim materyallerine yönelik daha kapsamlı bir değerlendirme sunacaktır.

Kaynakça

- Altunkaya, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dinleme ve okuma kaygıları. *Education Sciences*. 12(3), 107-121.
- Arslan, A. (2023). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Yeni İstanbul B1 ve B2 ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Arslan, M., Gürsoy, A. (2011). Eğitsel Oyunlar Ve Etkinliklerle Yabancılar Türkçe Öğretim Yöntemi. *Uluslararası Yabancı Dil Öğretimi ve Uygulamalı Dilbilim Konferansı*. Saraybosna.
- Beckett, G., Slatter, T. (2005). The project framework: A tool for language, content, and skills integration. *ELT Journal*, 108-116.
- Benzer, A. ve Ünsal, F. (2019). Konuşma öğretiminin program ve ders kitabı ekseninde uygulamaya yansımaları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(3), 647-662.
- Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi: Teknikler ve örnek çalışmalar*. Siyasal Kitabevi.

Bölükbaş, F., Yılmaz, M., Keskin, F. (2021). *Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1 ve B2 Kitabı*. Kültür Sanat Basımevi.

Bueno-Alastuey, M. C. ve Agulló, G.L. (2015). A tool to analyze oral competence development in EFL textbooks. *Revista Española de Lingüística Aplicada/ Spanish Journal of Applied Linguistics*, 28(1), 73-96.

Çakmak, M. (2000). Sınıf ortamı ve grup etkileşimi. In L. Küçükahmet (Ed.), *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar* (s. 27-46). Nobel Yayın Dağıtım.

Çörek, D. (2006). *İşbirlikli öğrenmenin Türkçe dersine ilişkin başarı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkileri*. Yayımlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Demirel, Ö. (2014). *Yabancı dil öğretimi: Dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası*. Pegem Akademi Yayınları.

Er, E. K. (2022). Gerçek yaşam temelli projelerle İngilizce öğrenme ve geliştirme: Bir süreç ve metafor analizi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(27), 532-554.

Güneş, F. (2014). Anlama modelleri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 59-74.

Güzel, A., & Barın, E. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Akçağ Yayınları.

Harmer, J. (2007). *How to teach English*. Pearson Education Limited.

Hasırcı, S. (2019). Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik ders kitaplarının konuşma becerisi açısından karşılaştırılması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(2), 1068-1098.

İnal, M., Korkmaz, Ö. (2019). Eğitsel oyunların öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye dönük tutumlarına ve konuşma becerilerine etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 898-913.

Karasar, N. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemi* (2. basım). Nobel Yayınları.

Katchen, J. (2002). English teaching in Taiwan. *ESL Magazine*, 5(5), 26-28.

Larsen-Freeman, D. (2000). *Dil öğretiminde teknikler ve ilkeler*. Oxford Üniversitesi Yayınları.

Maden, S., Durmaz, N. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki etkinliklerde kullanılan yöntem ve teknikler. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30, 172-192.

Miles, M. B. ve Huberman, M. A. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. (2. Baskı). California: Sage Publications.

Nunan, D. (1988). Principles of communicative task design. In B. K. Das (Ed.), *Materials for language learning and teaching*. Anthology Series 22 (pp. 16-29). SEAMEO Regional Language Centre.

Piaget, J., Inhelder, B. (1995). A função semiótica ou simbólica.

Sağlık, H.(2018).*Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan konuşma becerisi etkinliklerinin Avrupa dil gelişim dosyası doğrultusunda değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Stoller, F. (2006). Establishing a theoretical foundation for project-based learning in second and foreign language contexts. In G. H. Beckett & P. C. Miller (Eds.), *Project-based second and foreign language education: Past, present, and future* (pp. 19–40). Information Age Publishing.

Tomlinson, C. A. (2001). *How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms*. Ascd.

Ur, P. (1996). *A course in language teaching*. Cambridge University Press.

Vygotsky, L. (1962). *Thought and language*. MIT press.

Yavuz Kırık, M. (2015). Interaction level of speaking activities in a coursebook series of teaching Turkish as a foreign language. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12-2(24), 133-145.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.

Evaluation of Speaking Activities in Yeni İstanbul B1 and B2 Coursebooks Used in Teaching Turkish to Foreigners*

Ayşegül ARSLAN**

Abstract

This study aims to examine the speaking activities in the Yeni İstanbul B1 and B2 level Turkish teaching textbooks in detail in terms of skill area in language teaching. In line with this aim, the distribution of speaking activity types, the space allocated to speaking compared to other skills, and the compatibility of the textbooks with CEFR's productive and interactive speaking skills were evaluated using a descriptive analysis method. This study investigates in depth the effectiveness and consistency of speaking activities and skill areas in the Yeni İstanbul B1 and B2 level textbooks. The findings show that speaking skills are generally handled in a balanced way in the textbooks; however, activities that encourage critical thinking are not sufficiently included. It was observed that the number of activities focusing on productive speaking skills is lower compared to those targeting interactive speaking. The study offers suggestions for using educational materials in teaching Turkish as a foreign language more effectively within the framework of speaking skills. The research aims to shed light on significant language teaching problems and help teachers develop more effective and goal-oriented teaching strategies. While this analysis emphasizes the importance of developing speaking skills in the language learning process, it also reveals the extent to which teaching materials serve this purpose.

Keywords

Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), types of interactive activities, productive speaking

---

*Date of Arrival: 02.03.2025

Date of Acceptance: 25.03.2025

Citation: Arslan, A. (2025). Evaluation of Speaking Activities in Yeni İstanbul B1 and B2 Coursebooks Used in Teaching Turkish to Foreigners. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 8: 29-58.

This study is derived from the author's dissertation titled "Investigation of Speaking Activities in New Istanbul B1 and B2 Textbooks Used in Teaching Turkish as a Foreign Language".

** Lecturer., Sakarya University, Turkish Language Teaching Application and Research Centre, SAKARYA/TURKİYE, E-mail: aysegularslan9911@gmail.com ORCID: 0009-0004-7823-8331

Анализ Разговорного Аспекта В Учебных Пособиях «Новый Стамбул» Уровня B1-B2, Используемых При Преподавании Турецкого Языка Как Иностранного*

Айшегюль Арслан**

Аннотация

Целью данного исследования является детальное изучение речевой деятельности в учебниках по турецкому языку «Новый Стамбул» уровней B1 и B2 в сфере преподавания языка. Для этого с помощью метода описательного анализа оценивалось распределение видов речевой деятельности по типу, соотношению места, отведенного говорению, с другими навыками, а также совместимость учебников с навыками продуктивной и интерактивной речевой деятельности ADOÇEP. В этом исследовании тщательно изучается эффективность и совместимость учебников по уровням B1 и B2 «Новый Стамбул» с точки зрения речевой деятельности и языковых навыков. Результаты показывают, что навыки говорения в учебниках в целом освещаются равномерно, однако упражнения, стимулирующие критическое мышление, представлены недостаточно. Было отмечено, что количество упражнений, направленных на развитие навыков продуктивной речи, меньше, чем количество упражнений, направленных на развитие навыков интерактивной речи. В исследовании предлагаются предложения по более эффективному использованию учебных материалов в области преподавания турецкого языка иностранцам в рамках развития навыков говорения. Цель исследования — помочь преподавателям разработать более эффективные и целенаправленные стратегии обучения, проливая свет на важные проблемы, возникающие при преподавании языка. Этот анализ подчеркнет важность развития навыков говорения в процессе изучения языка, а также покажет, в какой степени учебные материалы служат этой цели.

Ключевые слова

Общеввропейские компетенции владения иностранным языком, интерактивные виды деятельности, продуктивная речь

---

* Дата поступления статьи: 02.03.2025

Дата принятия статьи: 25.03.2025

Цитирование: Arslan, A. (2025). Анализ Разговорного Аспекта В Учебных Пособиях «Новый Стамбул» Уровня B1 -B2, Используемых При Преподавании Турецкого Языка Как Иностранного. *TURAN Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi (TURANusbb)*, 8: 29-58.

Исследование основано на диссертации «Анализ разговорной аспекта в учебных пособиях «Новый Стамбул» уровня B1 -B2, используемых при преподавании турецкого языка как иностранного».

** Научный сотрудник Университет г. Сакарья, Центр обучения и исследования турецкого языка. САКАРЬЯ/ТУРЦИЯ. Электронная почта: aysegularslan9911@gmail.com ORCID: 0009-0004-7823-8331